

Яна Мельничук

Науковий керівник: к. е. н., доц. Чертко Л.А.

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СТРАХУВАННЯ ЖИТТЯ В УКРАЇНІ

Зміни, що відбуваються в українському суспільстві: політичні, економічні та соціальні перетворення, обумовлюють необхідність посилення уваги до проблем страхового захисту населення. Насамперед дієвих важелів та механізмів впливу потребує накопичувальне страхування, оскільки динаміка цього виду страхових відносин впливає на добробут населення та соціально-економічну стабільність суспільства. Тенденції ринку страхування життя визначають потребу виявлення чинників, що гальмують його розвиток, та необхідність пошуку шляхів їх подолання.

Страхування життя, як відомо, є видом особистого довгострокового страхування, що передбачає захист майнових інтересів на випадок смерті або дожиття застрахованої особи до закінчення терміну дії договору, а також за окремих умов на випадок втрати застрахованою особою працездатності.

Ринок страхування життя в Україні почав своє становлення у 1996 р., після набуття чинності Законом України «Про страхування», яким страхування життя виділялось, як окрема галузь страхової діяльності. Становлення цього виду відносин продовжується і сьогодні. Характерними ознаками сучасного страхового ринку України є нестабільні тенденції його розвитку. Результати діяльності страховиків, що надають послуги зі страхування життя, вказують на цілковиту залежність ситуації у цій сфері від макроекономічної стабільності та рівня ділової активності в країні [2, с. 257-259]. Аналіз страхових премій зі страхування життя показує, що до фінансової кризи 2008-2009 рр. їхні обсяги поступово зростали. Під час фінансової кризи мало місце значне зменшення надходжень страхових премій зі страхування життя, як і сукупних страхових надходжень загалом по страховому ринку. Починаючи з 2009 р. спостерігалась позитивна динаміка надходжень страхових премій за договорами страхування життя та поступове підвищення темпів їхнього приросту. Зокрема, у 2010 р. зростання зазначеного показника було незначним – порівняно з попереднім роком темп приросту становив 9,6%. Більш прискорене зростання страхових надходжень спостерігалось у 2011-2013 рр.: темп приросту у 2011 р. становив 48,5%, у 2012 р. – 34,4%, у 2013 р. – 36,9%. Проте, у 2014 р. обсяг страхових надходжень зі страхування життя порівняно з 2013 р. знову істотно зменшується (на 12,8%), а приріст страхових премій за 2015 р. становив лише 1,2%. Негативна динаміка темпів страхових надходжень безпосередньо пов'язана зі значним

коливанням макроекономічних показників та зниженням рівня життя населення. Впродовж 2016 р. на ринку страхування життя було зібрано майже 2,76 млрд грн страхових премій, що на 26,0% більше, ніж у 2015 р., та в 2,5 рази перевищує аналогічний показник 2008 р.

Надзвичайно важливою проблемою, що гальмує розвиток страхування життя, є низька купівельна спроможність наших співвітчизників. Між обсягом страхових премій за договорами страхування життя, що надійшли від фізичних осіб, та розміром доходів населення можна прослідкувати пряму залежність: зменшення рівня доходів українців, провокує падіння обсягів страхових платежів та кількості укладених страхових договорів [1, с. 192].

Оскільки складна економічна ситуація в Україні є значною перешкодою для розвитку ринку страхування життя, то передумовою його подальшої активізації є підвищення рівня економічного розвитку країни та, відповідно, зростання валового внутрішнього продукту на душу населення.

Водночас стабілізації страхової системи в цілому, та сектору страхування життя зокрема, сприятиме запровадження інструментів, які захищатимуть страхові внески від інфляції. Адже однією з причин непопулярності страхування життя в Україні є те, що інфляційні процеси невпинно зменшують реальну вартість страхових виплат. Розв'язати цю проблему допоможе запровадження індексації страхових виплат, або прикріплення страхових операцій до більш стабільних грошових одиниць.

Перспективність ринку страхування життя зросте, якщо держава сприятиме створенню галузевої організації (бюро) зі страхування життя. Слід зазначити, що в Україні уже є позитивний досвід створення подібних організацій: «Моторне (транспортне) страхове бюро», «Ядерний страховий пул» та інші, які реально проводять свою діяльність та мають вплив на страховий ринок. Бюро зі страхування життя повинне взяти на себе такі завдання: гарантування платоспроможності страховиків-учасників; розрахунок страхових тарифів; розробка послуг у сфері страхування життя; співробітництво з міжнародними організаціями, які проводять діяльність у цій сфері; створення та управління резервними фондами тощо.

Подальший розвиток накопичувального страхування життя та окремих його видів обумовлює потребу нарощування рівня капіталізації страхової системи та консолідації вітчизняного страхового бізнесу, підвищення якості надання послуг та ефективності діяльності страхових компаній, запровадження прогресивних технологій управління.

Список використаних джерел:

1. Чвертко Л. А. Пріоритети та передумови розвитку страхування життя в Україні / Л. А. Чвертко // Економіка і культура України в світових глобалізаційних процесах: позиціонування і реалії: тези доповідей III Міжнар. наук.-практ. конф., Київ, 21-22 берез., 2018 р. / М-во освіти і

науки України; М-во культури України; Київ. Ун-т культури; Київ. Нац. Ун-т культури і мистецтв. – К. : Вид. центр КНУКіМ, 2018. – С. 190-193.

2. Чвортко Л. А. Фактори впливу на показники розвитку страхування життя в Україні / Л. А. Чвортко, Т. А. Демченко // Стратегія розвитку України: економічний та гуманітарний виміри : матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф. – К. : «Інформаційно-аналітичне агентство», 2017. – С. 257-262.

Владислав Москальчук

Науковий керівник: к. п. н., проф. Пічкур М.О.

РОЛЬ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА У ПАТРІОТИЧНОМУ ВИХОВАННІ ШКОЛЯРІВ

У системі середньої освіти виховання посідає особливе місце, адже нині Українська держава та її громадяни стають безпосередніми учасниками процесів, які мають надзвичайно велике значення для подальшого визначення своєї долі в світовому порядку на планеті. В сучасних важких і болісних ситуаціях викликів та загроз і, водночас, великих перспектив розвитку, кардинальних змін у політиці, економіці, соціальній сфері пріоритетним завданням суспільного поступу, поряд з забезпеченням своєї суверенності і територіальної цілісності, пошуками шляхів для інтегрування в європейське співтовариство, є визначення нової стратегії виховання як багатокомпонентної та багатовекторної системи, яка великою мірою формує майбутній розвиток Української держави. Тому в «Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді» зазначено: «Серед виховних напрямів сьогодні найбільш актуальними виступають патріотичне, громадянське виховання нині, як ніколи, потрібні нові підходи і нові шляхи до виховання патріотизму як почуття і як базової якості особистості» [2].

Патріотичне виховання – це планомірна діяльність, спрямована на формування у вихованців почуття патріотизму, що охоплює: любов до Батьківщини, національну самосвідомість і гідність; дбайливе ставлення до рідної мови, культури, традицій; відповідальність за природу рідної країни; потребу зробити свій внесок у долю країни; інтерес до міжнаціонального спілкування; прагнення працювати на добробут суспільства [3].

В загальноосвітніх школах патріотичне виховання спрямовується на залучення учнів до глибинних пластів національної духовності, формування у дітей та молоді національних світоглядних позицій, ідей, поглядів і переконань на основі цінностей вітчизняної та світової культури. Воно здійснюється на всіх етапах навчання, забезпечуючи всебічний розвиток, гармонійність і цілісність особистості, розвиток її здібностей та обдарованості [4].